

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/99/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314212435
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8314212435.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, zast. Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária, Dr. VI. Clementisa 10, Bratislava, IČO: 35 855 673 proti žalovanému C. T., nar. XX. XX. XXXX, C. XXX/XX, C., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenie na ochranu spotrebiteľov Slovenská, Farská 32, Michalovce, IČO: 42331579, zast. JUDr. Imrich Hrubý, advokát, Farská 32, Michalovce, o zaplatenie 496,22 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 26. 01. 2015, č. k. 5C/298/2014-50 takto jednohlasne

rozhodol:

Pripúšťa vstup vedľajšieho účastníka Združenie na ochranu spotrebiteľov Slovenska, Farská 32, 071 01 Michalovce do konania.

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Žalobca je povinný nahradiť trovy odvolacieho konania vedľajšiemu účastníkovi na účet JUDr. Imricha Hrubého vo výške 33,97 Eur v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 267,22 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne z dlžnej sumy od 26. 07. 2013 do zaplatenia v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania 187,05 Eur, ktoré je povinný zaplatiť žalobca na adresu právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti odôvodnil cit.: „Žalobca svoje právo na zmluvnú pokutu odvíja od dodatku k zmluve o pripojení, ktorá patrí k spotrebiteľským zmluvám v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tieto zmluvy sú uzatvárané vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy, a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nejde o individuálne dojednanie zmluvného vzťahu a žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je súčasťou formulárovej zmluvy. Dojednaná zmluvná pokuta v zmluve o pripojení je neprimeranou sankciou. Dodávateľ vôbec nerozlišuje situáciu akú cenu služieb spotrebiteľ nezaplatí, t. j. či nezaplatí napríklad len cenu dojednaného mesačného poplatku, alebo nezaplatí cenu v dôsledku prekročenia tejto sumy aj niekoľkonásobne vyššiu. Zmluvná pokuta patrí dodávateľovi podľa zmluvného dojednania aj v prípade, ak dôjde k ukončeniu zmluvy, pretože stačí len úkon spotrebiteľa, ktorý smeruje k ukončeniu zmluvy,

príčom ukončenie vôbec nemusí ani nastať. Žalobca ako dodávateľ požaduje svoj nárok zo zmluvnej pokuty z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a preto súd v tejto časti žalobu zamietol.“

Výrok o trovách konania medzi žalobcom a žalovaným odôvodnil ust. § 142 ods. 2 O. s. p. a výrok o trovách konania medzi žalobcom a vedľajším účastníkom odôvodnil ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia 187,05 Eur za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie vo veci samej, zastupovanie na pojednávaní 26. 01. 2015) á 19,92 Eur, k tomu 3 x paušál 8,39 Eur a náhradu cestovných výdavkov na pojednávanie 26. 01. 2015.

Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť v zamietavej časti a zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 229 Eur s prísl. a priznať žalobcovi náhradu trov konania 178,95 Eur. Zároveň žiadal zrušiť výrok o priznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Ako dôvod uviedol, že dojednanie zmluvnej pokuty ako tzv. zabezpečovacieho inštitútu v zmluvných vzťahoch je plne v súlade s platným právom, s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky. V minulosti niektoré súdy vyhodnotili dohodu o zmluvnej pokute v dodatku žalobcu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku z dôvodu, že výšku zmluvnej pokuty považovali za neprímerane vysokú a z dôvodu, že dohoda o zmluvnej pokute nezohľadňovala čas, kedy užívateľ služieb prestal plniť svoje zmluvné povinnosti. Žalobca nedostatky dohody o zmluvnej pokute odstránil. Maximálna výška zmluvnej pokuty zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu a dohoda o zmluvnej pokute zohľadňuje časový aspekt porušenia zmluvných povinností. Žalobca jasne a zrozumiteľne uviedol, že pri uzavretí dodatku, poskytol žalovanému ako účastníkovi telekomunikačnej služby zvýhodnenie spočívajúce v poskytnutí zľavy z hodnoty mobilného telefónu. V čl. 1 bod 1, 2 dodatku zo dňa 26. 03. 2013 k zmluve je uvedené, že predmetom dodatku je predaj mobilného telefónu so zľavou z jeho spotrebiteľskej ceny za kúpnu cenu 1 Eur a že bežná maloobchodná cena, za ktorú žalobca predmetný mobilný telefón predáva, pokiaľ sa zo záujemcom o kúpu nedohodne, je 230 Eur. Žalovaný mal možnosť voľby či si kúpi mobilný telefón za riadnu maloobchodnú cenu 230 Eur bez akýchkoľvek ďalších záväzkov, alebo si kúpi mobilný telefón za zníženú cenu 1 Eur, teda so zľavou z kúpnej ceny vo výške 229 Eur. Dohoda o zmluvnej pokute rozlišuje či došlo k porušeniu zmluvných povinností po uzavretí dodatku alebo pred uplynutím dohodnutej doby viazanosti (v priebehu posledných 6 mesiacov do uplynutia doby viazanosti). Zohľadnenie času porušenia zmluvných povinností v dohode o zmluvnej pokute má podľa názoru žalobcu zachovať naplnenie funkcie zmluvnej pokuty, ktorou je zabezpečenie záväzkového vzťahu, motivácia k plneniu zmluvných povinností spojená s následnou sankciou za jej nesplnenie, reparácia spočívajúca v odstránení škodlivého následku, ktorý by mohol vzniknúť v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti. Predovšetkým predpoklad zotrvania žalovaného v záväzkovom vzťahu počas dohodnutej doby viazanosti podmienila možnosť žalobcu odpredať žalovanému mobilný telefón za zľavnenú cenu. Žalovaný nebol žiadnym spôsobom povinný, ani žalobcom nútený uzatvoriť dodatok k zmluve o pripojení. Poskytnutie mobilného telefónu za zľavnenú cenu bolo vo vzájomnom vzťahu medzi žalobcom a žalovaným kompenzované vernosťou žalovaného ako zákazníka. Model vzájomne akceptovanej modifikácie záväzkového vzťahu nie je možné realizovať bez platného dojednania zmluvnej pokuty, ktorej jednou z funkcií je zabránenie špekulatívnemu konaniu zo strany účastníka, ktorý pri vzniku zmluvného vzťahu využije poskytnuté výhody. Zmluvnú pokutu je nutné posudzovať z hľadiska zabezpečovacej, motivačnej, sankčnej, reparačnej funkcie a s ohľadom na všetky relevantné okolnosti a vzájomné poskytnuté plnenia v rámci uzavretej zmluvy a dodatku. Ak by pri dohodnutej dobe viazanosti 24 mesiacov dohoda o zmluvnej pokute rozlišovala čas porušenia zmluvných povinností od začiatku, teda, či došlo k porušeniu zmluvných povinností v 1., 2., 3. a každom ďalšom nasledujúcom mesiaci až po 24. mesiac po uzavretí dodatku, dohoda o zmluvnej pokute by prestala plniť svoju zabezpečovaciu funkciu. Vzhľadom na výhodu, ktorú žalovaný na základe uzatvorenia dodatku k zmluve získal, je výška dohodnutej zmluvnej pokuty primeraná, objektívne nespôsobila poškodiť žalovaného ako spotrebiteľa. Z obsahu rozhodnutia súdu prvého stupňa nie je zrejmé, či vedľajší účastník predložil súhlas žalovaného so vstupom vedľajšieho účastníka do konania. Ak vedľajší účastník súhlas žalovaného so vstupom do konania nepredložil, navrhol, aby odvolací súd v súlade s ust. § 93 ods. 3 O. s. p. na vstup vedľajšieho účastníka do konania neprihliadol. Ak by odvolací súd mal za to, že vedľajší účastník do konania vstúpil v súlade s platnou právnou úpravou nie je dôvodné priznať vedľajšiemu účastníkovi trovy konania postupom podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. V danom prípade žalovanému nárok na náhradu trov konania nevznikol, a preto nevznikol ani nárok na náhradu trov konania vedľajšiemu účastníkovi.

Vedľajší účastník k podanému odvolaniu navrhol rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o priznaných trovách konania vedľajšiemu účastníkovi ako vecne správny potvrdiť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 212 O. s. p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalobcu smerujúce proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o priznaní trov vedľajšieho účastníka nie je opodstatnené.

K námietke neprípustnosti vedľajšieho účastníka do konania odvolací súd dodáva:

Zákon č. 353/2014 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v § 93 ods. 3 O.s.p. sa za prvú vetu vkladá nová druhá veta, ktorá znie:

"Ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, 10b) súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada.". Tento zákon nadobudol účinnosť 1.1.2015. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel rešpektujúc ústavnú zásadu práva na spravodlivý proces k záveru, že vstup vedľajšieho účastníka do konania je potrebné posudzovať podľa zákonná účinného v čase jeho vstupu. Je rozhodné, že vstup vedľajšieho účastníka do konania bol prvostupňovému súdu oznámený dňa 10.11.2014 a v rozhodnom období sa explicitne zákonom súhlas účastníka, na strane ktorého vystupovať v konaní mieni, nevyžadoval tak, ako to predpokladali právne predpisy účinné v čase oznámenia vstupu. Iba takýto ústavnokonformný výklad dáva zadosť vyššie spomenutej zásade práva na spravodlivý proces. Vo svetle týchto úvah odvolací súd pristúpil k vecnému preskúmaniu veci v zmysle ustanovení účinných v čase oznámeného vstupu (t.j. ku dňu 22. 12. 2014).

Účinky procesných úkonov súdu i účastníkov, ktoré s nimi spájala či nespájala predchádzajúca práva úprava zostávajú zachované (srov. např. Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z., Mazanec, M.: Občiansky súdny rád, komentár, II. díl, 6. vydání, C.H. Beck, Praha, 2003, str. 1053).

Združenie na ochranu spotrebiteľov Slovenska je registrovaným združením, u ktorého je v evidencii občianskych združení vo výpise z registra uvedený predmet činnosti - spotrebiteľské.

Z uvedeného je zrejmé, že Združenie na ochranu spotrebiteľov Slovenska je združením, ktoré môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník vo veci ochrany práv spotrebiteľa (ide o predmet jeho činnosti).

Z dôvodovej správy k § 93 ods. 2 O.s.p. (k novele účinnej od 15.10.2008): „Navrhovaná právna úprava súvisí s právnou úpravou v zákone č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení 539/2005 Z. z. a zákona 326/2007 Z. z., v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a v zákone č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov. Úprava má za cieľ umožniť širšiu ochranu osobám na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby najmä združenia a súvisí aj s transpozíciou rôznych smerníc určených na ochranu spotrebiteľa, osôb, vo vzťahu ku ktorým bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania a pod. Navrhovaná právna úprava umožňuje rozšíriť predmet konania na návrh vedľajšieho účastníka. Cieľom navrhovanej úpravy je rozšíriť ochranu práv na prípady, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov - ktoré majú vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti záujem na ochrane tohto verejného záujmu - vstupovať do konaní (najmä na strane navrhovateľa) ako vedľajší účastníci. Dôvodom je fakt, že v danej situácii by bolo takmer nemožné preukázať právny záujem na výsledku. V praxi ide hlavne o právnické osoby v postavení mimovládnych organizácií zameraných na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a podobne“.

Podľa bodu 50 uznesenia Súdného dvora zo dňa 16.11.2010 vo veci C-76/10 (Pohotovosť s.r.o. proti W. T.) „Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú smernica 93/13 zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie,

ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku (rozsudok Asturcom Telecomunicaciones, bod 52).

Nevyslovenie súhlasu so vstupom vedľajšieho účastníka do konania nie je možné považovať za nesúhlas účastníka konania so vstupom (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej vo veci 6Cdo 323/2013).

Skutočnosť, že vôľu vstúpiť do určitého konania prejaví právnická osoba, činnosť ktorej je zameraná na ochranu práv spotrebiteľa, neznamená, že spotrebiteľ musí s jej vstupom do konania súhlasiť. Povahe a účelu občianskeho súdneho sporového konania by sa priechil vstup takéhoto vedľajšieho účastníka do konania, ktorý by bol spotrebiteľovi nanútený. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3Cdo 188/2012 publikované ako rozhodnutie 62. v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 4/2014). V predmetnej veci vstup vedľajšieho účastníka nemožno vyhodnotiť ako nanútený, keďže výslovný nesúhlas žalovaných so vstupom vedľajšieho účastníka nie je obsahom spisu.

Podľa článku 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa členské štáty zaviazali k vytvoreniu účinných mechanizmov, aby sa predchádzalo súvislému používaniu neprijateľných (nekalých) zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Práve vedľajší účastník môže privodiť naplnenie tohto cieľa svojou aktivitou.

Podstatou účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného je snaha všetkými dostupnými procesnými prostriedkami pomôcť tejto strane, na ktorej v konaní vystupuje, k výhre v spore a má rovnaké procesné práva a povinnosti, ako hlavný účastník konania, teda môže podávať opravné prostriedky.

Ak by išlo o neinformovaného spotrebiteľa, súd v takýchto prípadoch zohľadní úkon vedľajšieho účastníka, aj keď odporuje úkonu spotrebiteľa, ale je v jeho záujme (§ 93 ods. 4 O.s.p.). Je neakceptovateľné (porov. uznesenie Súdného dvora Európskej únie C-76/10 POHOTOVOSTĚ, bod 50), aby súd bol nástrojom na priznávanie plnení z neprijateľných zmluvných podmienok (príp. na základe nekalých obchodných praktík, premlčaných pohľadávok, ak je povinný ex offo na oslabenie práva prihladať /§ 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa/) voči neinformovaným spotrebiteľom (porov. rozsudok Súdného dvora Európskej únie C 429/05, bod 61 „V bode 26 už citovaného rozsudku Océano Grupo Editorial a Salvat Editores Súdný dvor rozhodol, že účel článku 6 smernice 93/13, ktorý členským štátom ukladá zabezpečiť, aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa záväzné, nemožno dosiahnuť, ak je na spotrebiteľovi, aby sám poukázal na nekalý charakter týchto podmienok. V sporoch, ktorých hodnota je často obmedzená, môžu náklady na služby advokáta prevyšovať záujem, ktorý je predmetom sporu, čo môže spotrebiteľa odradiť od toho, aby sa proti uplatneniu nekalých podmienok bránil. Ak je pravdou, že v mnohých členských štátoch procesné pravidlá jednotlivcom umožňujú, aby sa obhajovali v takých sporoch sami, existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že najmä z dôvodu svojej nevedomosti spotrebiteľ na nekalý charakter jemu predložených podmienok nepoukáže. Z toho vyplýva, že účinnú ochranu spotrebiteľa možno dosiahnuť, len ak sa vnútroštátnemu súdu prizná možnosť posúdiť uvedené podmienky bez návrhu.“).

S poukazom na čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, ktoré predstavuje kogentné pravidlo európskeho práva, podľa ktorého súd nemá aplikovať a prihladať na také procesné pravidlo vnútroštátneho práva, ktoré vo svojich účinkoch bráni naplneniu myšlienky a zmyslu ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v zmysle cieľov Smernice Rady 93/13/EHS. Je treba ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p. vykladať tak, že ak vedľajší účastník vstúpil do konania do právoplatného skončenia veci, je treba mu rozhodnutie doručiť a umožniť mu podať opravný prostriedok, ak sa takýmto opravným prostriedkom dá zabrániť porušeniu čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13 ES o neprijateľných zmluvných podmienkach.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd pripustil vstup vedľajšieho účastníka Združenie na ochranu spotrebiteľov Slovenska do konania.

Vo veci samej sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvého stupňa na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Odvolaací súd nemá dôvod na odklon od právneho názoru vyjadreného v rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci 7Co 36/2015 a ani odvolacie námietky ho o tom nepresvedčili cit. : „V danom prípade ako to vyplýva z obsahu spisu medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o poskytovaní verejných služieb a jej dodatok túto charakteristiku spĺňajú. Ich súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Smernica rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoí ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa článku 6 smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku a to v záujme vyššej kvality života.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 veta prvá OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. k) považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

Keďže ustanovenie § 53 OZ nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (40a OZ) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

Ustanovenie § 544 OZ umožňuje účastníkom pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať si zmluvnú pokutu. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 OZ. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

V prejednávanej veci výška zmluvnej pokuty v dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb bola stanovená ako rozdiel medzi bežnou maloobchodnou cenou mobilného telefónu a kúpnu cenou, za ktorú žalobca odpredal mobilný telefón žalovanému a patrila za porušenie konkrétne vymenovaných zmluvných povinností, čo je zrejme z článku 2 bodu 2.5 dodatku. Takéto označenie postihujúce rôzne porušenia povinností zo strany spotrebiteľa je neakceptovateľné. Na tom nemení nič ani fakt, že žalobca sa snažil pri zmluvnej pokute zohľadniť časový aspekt porušenia zmluvných povinností, pričom k zníženiu výšky zmluvnej pokuty dochádzalo až v prípade porušenia zmluvných povinností v posledných šiestich mesiacoch z celkovej 24 mesačnej doby viazanosti. Pri takomto dojednaní spotrebiteľ mal povinnosť uhradiť zmluvnú pokutu v plnej výške pri porušení zmluvných povinností počas prvých osemnástich mesiacov doby viazanosti, čo nemožno označiť za primerané. Je rozdiel medzi tým, či k porušeniu povinnosti došlo v 1. mesiaci zmluvného vzťahu alebo v 18. mesiaci doby viazanosti. Okrem toho nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Rovnako pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty jedine

pri porušení zmluvných povinností v poslednej štvrtine zmluvného vzťahu, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinností a ani výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v plnej výške v prvých troch štvrtinách trvania zmluvného vzťahu.“

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd s osvojením si dôvodov napadnutého rozhodnutia rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

K priznaným trovám vedľajšieho účastníka odvolací súd dodáva:

Vedľajší účastník od prvého vyjadrenia k žalobe uvádzal, že nenamieta časť uplatneného nároku žalobcu za poskytnuté elektronické komunikačné služby, ale vstupuje do konania len v časti zmluvnej pokuty vo výške 229 Eur (č. l. 38 - 39 spisu), zmluvnú pokutu považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Odvolací súd sa preto stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že vedľajší účastník bol úspešný v konaní v celom ním namietanom rozsahu, čo sa má premietnuť aj do rozhodnutia o trovách konania. V neposlednom rade je nutné poznamenať, že vedľajší účastník vstúpil do konania za účelom ochrany spotrebiteľa pred uplatňovaním nekalých podmienok zo strany žalobcu, čo je aj cieľom združení pôsobiacich na ochranu spotrebiteľa (ako slabšej strany spotrebiteľského zmluvného vzťahu), vo všeobecnosti. Odvolací súd preto nevidí dôvod, prečo by vedľajší účastník, ktorého predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľa pred uplatňovaním nekalých podmienok, nemohol do konania vstúpiť, a ak vstúpil a bol v tejto časti úspešný má nárok na náhradu trov konania. Správne postupoval súd prvého stupňa, ak pri výpočte náhrady trov konania vychádzal zo stavu, že tarifnú hodnotu veci v tomto prípade netvorila žalovaná istina, ale len hodnota zmluvnej pokuty (229 Eur).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka v zmysle ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.. Vedľajší účastník má právo na náhradu trov odvolacieho konania, pretože vo vzťahu k odvolaniu vo veci samej (vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol) bol úspešný. Vedľajšiemu účastníkovi vznikli v odvolacom konaní trovy spočívajúce v trovách právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu. Tarifnú hodnotu veci v odvolacom konaní tvorila prvostupňovým súdom zamietnutá časť žaloby (229 Eur zmluvná pokuta). Právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka preto za tento úkon patrí odmena vo výške 19,92 Eur (podľa § 10 ods. 1 vyhlášky z tarifnej hodnoty veci 229 Eur) + 8,39 Eur režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) + 5,66 Eur - 20 % DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Žalobca je preto povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania 33,97 Eur tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.